

KAMU YARARINA ÇALIŞAN DERNEKLERE YAPILACAK AYNI VE NAKDİ YARDIMLARDA VERGİ MUAFİYETİ

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Mersin Vergi Dairesi Başkanlığı
(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 18008620-125[ÖZG-2014-11]-73

2241

10/07/2014

Konu : Derneğe Yapılacak Ayni ve Nakdi
Yardımlarda Vergi Muafiyetleri.

**TARSUS ESHABI KEHF HAYIRLAR YAPTIRMA ESKİ KIYMETLİ
ESERLERİ İMAR KORUMA VE YAŞATMA DERNEĞİ**
Eski Ömerli Mah. Alimenteroğlu Cad. No:41
Tarsus/MERSİN

İlgi : 12/06/2014 tarihli ve 2/13486 kayıt sayılı özelge talep formu.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, kamu menfaatine yararlı dernekler statüsünde yer alan Derneğinize, bir kurumlar vergisi mükellefinin ayni ve nakdi yardımda bulunacağından bahisle, yardımda bulunmak isteyen mükellefin ve Derneğinizin vergiler karşısındaki istisna ve muafiyetlerinin neler olduğu ve hangi belgelerin düzenleneceği, ayrıca Derneğinizin gayrimenkul satın alması halinde vergiler karşısındaki durumu ile istisna ve muafiyetleri hususundaki Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere, köyler ile kamu yararına çalışan dernekler ile Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan vakıflara yıllık toplamı o yıla ait kurum kazancının % 5'ini aşmamak üzere, makbuz karşılığı yapılan bağış ve yardımların gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde mükelleflerce beyannamede bildirilecek gelirlerden indirilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanun'un 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde ise, (c) bendinde sayılan kamu kurum ve kuruluşlarına bağışlanan okul, sağlık tesisi, 100 yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde 50 yatak) kapasitesinden az olmamak kaydıyla öğrenci yurdu ile çocuk yuvası, yetiştirme yurdu, huzurevi ve bakım ve rehabilitasyon merkezi ile mülki idare amirlerinin izni ve denetimine tabi olarak yaptırılacak ibadethaneler ve Diyanet İşleri Başkanlığı denetiminde yaygın din eğitimi verilen tesislerin ve Gençlik ve Spor Bakanlığına ait gençlik merkezleri ile gençlik ve izcilik kamplarının inşası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve ayni bağış ve yardımların tamamının gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde mükelleflerce beyannamede bildirilecek gelirlerden indirilebileceği hükmü bulunmaktadır.

Konuya ilişkin gerekli açıklamalar 03/04/2007 tarih ve 26482 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin "10.3.2. Bağış ve yardımlar" başlıklı bölümünde yapılmış bulunmaktadır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, kurumlar vergisi mükellefi olan kurumlar tarafından Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan vakıflara veya kamu yararına çalışan derneklere makbuz karşılığında yapılan bağış ve yardımların toplamının o yıla ait kurum kazancının % 5'ine kadar olan kısmının kurumlar vergisi beyannamesinde ayrıca gösterilmek şartıyla kurum kazancından indirim konusu yapılabilmesi mümkündür.

1/4

Ancak, yapılan bağış ve yardımların doğrudan doğruya kurum kazancının tespitinde gider olarak indirilmesi mümkün olmadığından, bu tutarların ticari bilanço karının tespitinde gider olarak dikkate alınmış olması halinde, ilgili dönem kurumlar vergisi beyannamesinde kanunen kabul edilmeyen giderler içinde gösterilmeleri gerekmektedir.

Bağış veya yardım yapıldığı dönemde bağış yapan kurumun faaliyetinin zararlı sonuçlanmış olması veya kurum kazancının yetersiz olması nedeniyle indirilemeyen kısmının daha sonraki yıllarda indirim konusu yapılabilmesi veya zarar olarak devredilmesi mümkün değildir.

Kurumlar tarafından dernek veya vakıflara ayni ya da nakdi olarak yapılan bağış ve yardımların indirim olarak dikkate alınabilmesi için makbuz karşılığı yapılmış olması şarttır. Ayrıca ayni bağış ve yardımların, bağış yapan kurum aktifinden veya stokundan çekilerek bağışlanmış olması durumunda, kurumdan çekip bağışlanan değerler için fatura düzenlemesi; düzenlenen faturanın arka yüzüne faturada belirtilen değerlerin ilgili derneğiniz tarafından bağış veya yardım olarak alındığına ilişkin şerh konularak yetkili kimseler tarafından imzalanmış olması yeterlidir.

Öte yandan, ayni değerlerin kurumlarca dışarıdan alınarak Derneğinize bağışlanmış olması durumunda ise Derneğiniz tarafından teslim alınacak değerler için teslim ilişkin bir belge düzenlenmiş olması yeterli olup, düzenlenen belgede bağışlanan kıymetin değerinin, cinsinin ve miktarının tereddüde mahal bırakmayacak şekilde belirtilmiş olması gerekmektedir.

Ayrıca, bağışlanan değerlere ilişkin olarak düzenlenmiş olan faturaların arka yüzünde yukarıda belirtilen açıklamalar dâhilinde Derneğiniz yetkililerinin imzasının bulunması gerekmektedir.

Diğer taraftan, kurumlar tarafından derneğe yapılan nakdi bağışların indirilebilmesi için bağışı kabul eden derneğe verilecek makbuzla veya bu amaçla bankalarda açtırılan hesaplara yatırıldığına ilişkin banka dekontuyla belgelendirilmesi şarttır.

Bu hükümlere göre, Derneğinizin kamuya yararlı derneklerden olması halinde, gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, Derneğinize makbuz karşılığı yapacağı bağış ve yardımların Gelir Vergisi Kanunu'nun 89 uncu maddesi ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10 uncu maddesinde belirtilen şartlar dâhilinde gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde indirim konusu yapılabilmesi mümkün bulunmakta olup, Derneğinizin kamuya yararlı derneklerden olmaması halinde ise söz konusu bağışların gelir ve kurum kazancının tespitinde indirim konusu yapılabilmesi mümkün olmayacaktır.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı KDV Kanunu'nun;

(1/1) maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin KDV ye tabi olduğu,

(1/3-g) maddesinde, genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetlerinin KDV. ye tabi olduğu,

2/4

(17/1) maddesinde, genel ve katma bütçeli daireler, il özel idareleri, belediyeler, köyler, bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, siyasi parti ve sendikalar, kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları, kamu menfaatine yararlı dernekler, tarımsal amaçlı kooperatifler ve Bakanlar Kurulu'nca vergi muafiyeti tanınan vakıfların; ilim, fen ve güzel sanatları, tarımı yaymak, ıslah ve teşvik etmek amacıyla yaptıkları teslim ve hizmetleri ile tiyatro, konser salonu, kütüphane, sergi, okuma ve konferans salonları ile spor tesisleri işletmek veya yönetmek suretiyle ifa ettikleri kültür ve eğitim faaliyetlerine ilişkin teslim ve hizmetlerinin KDV.den istisna olduğu,

(17/2-b) maddesinde ise, yukarıda sayılanlara bedelsiz olarak yapılacak teslim ve hizmetlerin KDV den istisna olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre, kamu menfaatine yararlı dernek statüsünde bulunan Derneğinize bedelsiz olarak yapılan teslim ve hizmetlerin Kanun'un (17/2-b) maddesine göre KDV.den istisna olacaktır. Ancak, Derneğinize bedeli mukabilinde yapılacak mal teslimleri ve hizmet ifaları genel hükümler çerçevesinde KDV.ye tabi tutulacaktır.

DAMGA VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun 1 inci maddesinde, bu Kanun'a ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; 3 üncü maddesinde, damga vergisinin mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu, resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kağıtların damga vergisini kişilerin ödeyeceği; 9 uncu maddesinde, bu Kanun'a ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisinden müstesna olduğu; 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, birden fazla kişi tarafından imza edilen kağıtlara ait vergi ve cezanın tamamının imza edenlerin müteselsilen sorumlu olduğu, bunlar arasında vergiden müstesna olanların bulunmasının damga vergisinin noksan ödenmesinin gerektirmeyeceği, damga vergisinden muaf kuruluşlarca kişilerin (1) sayılı tabloda yer alan işlemleri ile ilgili olarak düzenlenen ve sadece bu kurumların imzasını taşıyan kağıtlara ait verginin tamamının kişiler tarafından ödeneceği ancak bu kağıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumların müteselsilen sorumlu olacağı hükümlerine yer verilmiştir.

Aynı Kanun'a ekli (2) sayılı tablonun " V- Kurumlarla İlgili Kağıtlar" başlıklı bölümünün 17 numaralı fıkrasında, genel menfaatlere yararlı derneklerin her türlü işlemlerinde düzenlenen ve damga vergisi bu teşekküller tarafından ödenmesi gereken kağıtların damga vergisinden müstesna olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan, 5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 27 nci maddesinin birinci fıkrasında, kamu yararına çalışan derneklerin, ilgili bakanlıkların ve Maliye Bakanlığı'nın görüşü üzerine, İçişleri Bakanlığı'nın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararıyla tespit edileceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, 25/11/1951 tarihli ve 3/13808 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kamuya yararlı derneklerden sayılan Derneğinizin düzenlediği ve damga vergisi Derneğinize ödenmesi gereken kağıtlardan dolayı damga vergisinden muaf tutulması, Derneğiniz ile vergi muafiyeti bulunmayan kişiler arasında düzenlenen kağıtlara ait damga vergisinin ise kişiler tarafından ödenmesi gerekmektedir. Ancak bu kağıtlara ait verginin ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde Damga Vergisi Kanunu'nun 24 üncü maddesi hükmü uyarınca söz konusu verginin ödenmesi bakımından Derneğinizin müteselsil sorumluluğu bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Derneğinize bağlı iktisadi işletmeler, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'na ekli (2) sayılı tablonun V/17 fıkrasındaki düzenleme kapsamında bulunmadığından, söz konusu işletmeler tarafından düzenlenecek kağıtların damga vergisine tabi tutulması gerekmektedir.

3/4